

PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 51 (150) Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, środa 4 lipca 1928 r.

TREŚĆ: Z. S. R. R. a sprawy zagraniczne: Polska a Z. S. R. R. — Polska a Łotwa. — Sprawy wewnętrzne: życie partyjne. — Sprawy narodowościowe. — Ustrój państwowy i administracyjny. — Sprawy kościelne. — Notatki i informacje: Różne. — Artykuły nieuwzględnione.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

POLSKA A Z. S. R. R.

Izwiestja 27.VI. Warszawski kor. Bratin, donosząc o konferencji ministrów na zamku z udziałem marszałka Piłsudskiego, pisze, że konferencja ta była poświęcona sprawie zastępstwa marszałka na stanowisku premjera, który wyjeżdża na dłuższy urlop celem poratowania zdrowia. W kołach politycznych — twierdzi kor. — wymieniają jako następców marszałka gen. Sosnkowskiego, pułk. Koca i min. Miedzińskiego. Zdaniem jednak kor., marsz. Piłsudski będzie miał głos decydujący.

W dalszym ciągu kor. cytuje w tej sprawie „Epokę“ i „Illustrowany Kurj. Krakowski“.

Ibidem. Kor. Bratin podaje wiadomość o mającej się odbyć inspekcji granic wschodnich przez Pana Prezydenta i zaznacza, że w kołach politycznych przeprowadzają pewne junctim pomiędzy tą inspekcją a rokowaniami polsko - litewskimi.

Tass, donosząc z Warszawy o wyjeździe do Paryża zast. szefa Sztabu Gen. Kutrzeby, pułk. Gąsiorowskiego i pułk. Wieniawy - Długoszowskiego dodaje, że w kołach politycznych przypuszczają, że w Paryżu będą prowadzone rokowania, które mają być dalszym ciągiem rokowań prowadzonych niedawno pomiędzy polskim Sztabem Generalnym a przedstawicielami Dowództwa rumuńskiego. Jako fakt charak-

terystyczny, Tass podkreśla odwołanie szefa francuskiej misji wojennej w Warszawie, gen. Pujot, na miejsce którego ma być mianowany gen. Demin, który weźmie udział w rokowaniach paryskich.

Izwiestja 29.VI. Warsz. kor., podając głosy prasy polskiej, jak „Gł. Prawdy“, „Polski Zbrojnej“, „Kur. Por.“, „Epoki“, „ABC“ i krakowskiego „Kur. Illustr.“ o rekonstrukcji gabinetu, zajmuje się kwestją zastępstwa marsz. Piłsudskiego i przypuszcza, że faktycznym szefem rządu będzie dr. Świtalski, gdyż marsz. Piłsudskiemu zależy na tem, aby mieć gabinet całkowicie mu oddany.

Z wyjazdem marszałka zagranicę kor. łączy wyjazd gen. Kutrzeby do Paryża. Wyjazdu gen. Becka do Bukaresztu kor. nie może wytłumaczyć.

POLSKA A ŁOTWA.

Prawda 1.VII. Tass z Rygi podaje streszczenie artykułu Weckalusa, przewodniczącego łotewskiej delegacji robotniczej do Polski. Autor art. przedstawia stan robotników polskich w dość czarnych kolorach. „Prawda“, komentując pobyt delegacji łotewskiej w Polsce, atakuje P. P. S. oraz władzę polskie, które nie pozwoliły robotnikom łotewskim na odśpiewanie ich narodowej pieśni robotniczej, oświadczając, że „tu nie Rosja“.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ŻYCIE PARTYJNE.

LIKWIDACJA OPOZYCJI. *Izwiestja 29.VI* ogłasza uchwałę C. K. K. partji o przyjęciu z powrotem w skład partji 38 byłych „trockistów“, którzy

złożyli w C. K. K. partji deklarację, zawierającą pojęcie swych błędów i „trockizmu“ i oświadczenie o bezwzględny podporządkowaniu się wszystkim wymaganiom i uchwałom partji i międzynarodówki

PRZEGLĄD PRASY Z.S.R.R.

WYDZIAŁ ROZSYŁKOWY

WYDZIAŁ ROZSYŁKOWY

WYDZIAŁ ROZSYŁKOWY

WYDZIAŁ ROZSYŁKOWY

WYDZIAŁ ROZSYŁKOWY

WYDZIAŁ ROZSYŁKOWY

WYDZIAŁ ROZSYŁKOWY

WYDZIAŁ ROZSYŁKOWY

WYDZIAŁ ROZSYŁKOWY

WYDZIAŁ ROZSYŁKOWY

WYDZIAŁ ROZSYŁKOWY

WYDZIAŁ ROZSYŁKOWY

WYDZIAŁ ROZSYŁKOWY

WYDZIAŁ ROZSYŁKOWY

WYDZIAŁ ROZSYŁKOWY

WYDZIAŁ ROZSYŁKOWY

WYDZIAŁ ROZSYŁKOWY

WYDZIAŁ ROZSYŁKOWY

WYDZIAŁ ROZSYŁKOWY

WYDZIAŁ ROZSYŁKOWY

WYDZIAŁ ROZSYŁKOWY

WYDZIAŁ ROZSYŁKOWY

komunistycznej. Wśród przyjętych w ten sposób z powrotem do partji byłych opozycjonistów znajdują się: b. prezes międzynarodówki komunistycznej Zinowjew; b. przywódca opozycji leningradzkiej Awdiejew, Bakajew i Hessen; znani teoretycy partyjni Jewdokimow i Załucki; b. poseł ZSRR w Rzymie Kamieniew, b. członek rewolucyjnej rady wojennej Łaszewicz; b. przywódca „Zinowjewców“ Bieleński; b. organizator tajnej drukarni opozycyjnej Szarow; żona Zinowjewa Lilina i inni.

Z ŻYCIA MOSKIEWSKIEJ ORGANIZACJI PARTYJNEJ. *Raboczaja Moskwa* 23.VI donosi, że XVI konferencja gubernjalna partji w Moskwie uchwaliła konieczność ulepszenia składu socjalnego organizacji moskiewskiej przez przyjęcie nowych członków robotników. Przyjęcie to ma być dokonane w ten sposób, iż przed dniem 1-go stycznia 1929 roku liczba robotników w organizacji moskiewskiej w partji ma być powiększona o 37 tysięcy osób. 12 i pół tysięcy robotników przyjęto do organizacji moskiewskiej na podstawie t. zw. poboru październikowego członków partji. Pozostaje więc do przyjęcia w skład organizacji moskiewskiej 24 tysięcy robotników. Komitet moskiewski partji zaniepokojony jest jednak przez tę okoliczność, iż w ciągu ostatnich miesięcy liczba przyjmowanych do partji nowych członków zmalała naogół bardzo znacznie, zaś stosunek robotników do ogólnej liczby kandydatów na członków partji jest również z punktu widzenia polityki partyjnej, niekorzystny. Wobec tego wezwał komitet partyjny wszystkich członków partji w Moskwie do wznowienia starań o dopełnienie składu organizacji przez rekrutowanie nowych członków, zatrudnionych jako robotnicy w przemyśle.

SPRAWY NARODOWOŚCIOWE.

SOWIECKA POLITYKA UKRAINIZACYJNA. *Proletarska Prawda* 16.VI zamieszcza z okazji drugiej rocznicy ukrainizacji prasy sowieckiej w USRR artykuł, w którym zaprzecza, jakoby polityka ukrainizacyjna rządu USRR miała być eksperymentem. Pismo twierdzi, że polityka ta jest czynnikiem rozwoju ukraińskiej kultury socjalistycznej i socjalizmu sowieckiego. Znaczna część artykułu zawiera polemikę przeciwko twierdzeniom ukazujących się w Polsce pism ukraińskich.

USTRÓJ PAŃSTWOWY I ADMINISTRACYJNY.

UTWORZENIE NOWYCH OBWODÓW. *Prawda* 30.VI podaje, że prezydium państwowej komisji planowej RSFSR uznało konieczność utworzenia czterech nowych obwodów administracyjnych na terytorjum RSFSR. Będą to obwody: północno-wschodni, zachodni, środkowo-przemysłowy oraz niżegorodzko-wiatski. Stolicą obwodu północno-wschodniego będzie Archangielsk. Stolicą obwodu zachodniego będzie Smoleńsk, stolicą obwodu środkowo-przemysłowego — Moskwa, niżegorodzko-wiatskiego — Niżnij Nowgorod. W skład obwodu niżegorodzko-wiatskiego wejdą autonomiczne obwody wiatski i maryjski. Państwowa komisja planowa przekazała dla roz-

strzygnięcia C. K. W. sowieków RSFSR kwestję o włączeniu autonomicznej republiki czuwaszskiej w skład obwodu niżegorodzko-wiatskiego. Utworzenie nowych obwodów pociągnie na ich terytorjum zastąpienie obecnego podziału administracyjnego na gubernje i powiaty przez podział na okręgi i rejony. Reforma ta ma być urzeczywistniona przed dniem 1-go października 1929 roku.

AUTONOMICZNY OBWÓD MORDWOWSKI.

Prawda 30.VI podaje, że w Samarze odbyła się narada delegatów komisji dla spraw mniejszości narodowych w gubernjach Samarskiej, Orenburskiej, Ulanowskiej i Penzeńskiej. Narada ta powitała z uznaniem zakomunikowaną jej decyzję C. K. sowieckiej partji komunistycznej o utworzeniu autonomicznego obwodu mordwowskiego w składzie tworzonego obecnie administracyjnego obwodu Wołgi środkowej.

POLITYKA REGIONALISTYCZNA W KAZAKSTANIE. *Bakinskij Raboczij* 21.VI donosi z Moskwy, że prezydium C. K. W. sowieków RSFSR postanowiło rozciągnąć zasady sowieckiej polityki regionalistycznej na autonomiczną republikę Kazakstanu. Podział administracyjny tej republiki na gubernje, powiaty i gminy zastąpiony będzie przez podział na okręgi i rejony. Reforma ta obejmie również autonomiczny obwód Karakałpacki, będący częścią składową republiki Kazakstanu.

SPRAWY KOŚCIELNE.

STOSUNEK METROPOLITY SERGJUSZA DO CERKWI ROSYJSKIEJ NA EMIGRACJI. *Wozroźdenje* 29.VI ogłasza zwrócony do prawosławnego metropolity Eulogjusza w Paryżu dekret zastępcy strażnika tronu patryjarszego w Moskwie metropolity Sergjusza oraz list pasterski metropolity Eulogjusza do wiernych prawosławnej cerkwi rosyjskiej poza granicami ZSRR. Dekret metropolity Sergjusza oparty jest na decyzji istniejącego w Moskwie synodu prawosławnego. Metropolita Sergjusz i synod moskiewski uznają, iż metropolita Eulogjusz, arcybiskup Włodzimierz, białostocki biskup Sergjusz, b. bielski biskup Benjamin, wraz z podwładnym im duchowieństwem stanowią część kanoniczną prawosławnego patryjarchatu moskiewskiego i pozostawiają w rękach metropolity Eulogjusza kierownictwo cerkwią rosyjską w Europie zachodniej do czasu przedstawienia przez tego metropolitę synodowi moskiewskiemu projektu statutu metropolji rosyjskiej w Europie zachodniej, uznają synod biskupów rosyjskich w Sremskich Karłowcach za rozwiązany na podstawie poprzednich decyzji patryjarchy Tichona, anulują wszystkie decyzje tego synodu, w tej liczbie decyzję o pozbawieniu metropolity Eulogjusza praw do zarządu cerkwią rosyjską poza granicami ZSRR, nawołują biskupów i duchowieństwo prawosławne na emigracji do uznania władzy metropolity Sergjusza i metropolity Eulogjusza przed 14-ym września r. b., domagając się od tych biskupów i duchowieństwa podpisania deklaracji o lojalnym stosunku do władzy sowieckiej i wykluczają ze składu patryjarchatu rosyjskiego tych, którzy odmówią podpisania takiej deklaracji. Dekret wskazuje, między innymi, na tą okoliczność, iż stanowisko przeciwsowieckie synodu bi-

skupów rosyjskich w Sremskich Karłowcach wpłynęło, między innymi, na stanowisko części duchowieństwa prawosławnego w Rosji, która odmówiła uznania władzy metropolity Sergjusza.

List pasterski metropolity Eulogjusza stwierdza całkowitą jedność poglądów pomiędzy władzą cerkiewną w Moskwie a autorem listu, nawołuje emigrację rosyjską do zgody cerkiewnej, domaga się rozwiązania synodu biskupów w Sremskich Karłowcach i zapewnia emigrację, iż przychylnie ustosunkowanie się emigracji do metropolity Sergjusza, posiadając pod względem kanonicznym doniosłe znaczenie, nie pociągnie za sobą żadnych konsekwencji politycznych.

Ibidem w art. wst. podziela całkowicie stanowisko metropolity Eulogjusza i nawołuje emigrację do uznania słuszności tego stanowiska.

Poslednija Nowosti 29.VI zastrzega sobie prawo oceny stosunku metropolity Sergjusza do władzy sowieckiej, lecz cieszy się z tego, iż metropolita Sergjusz stwierdził negatywny stosunek zmarłego patriarchy Tichona do monarchistycznego synodu w Sremskich Karłowcach. Pismo domaga się likwidacji tego synodu, oświadczając, iż czasy, kiedy cerkiew monarchistyczna mogła odgrywać rolę w życiu rosyjskim, minęły bezpowrotnie.

NOTATKI I INFORMACJE.

RÓŻNE.

TELEFON MOSKWA — TALLIN — RYGA.

Wieczerniaja Moskwa 28.VI donosi o rozpoczęciu obrad technicznych w sprawie utworzenia połączenia telefonicznego na linii Moskwa — Tallin — Ryga. Po uzgodnieniu poglądów rządu ZSRR ze stanowiskiem rządów Estonji i Łotwy w tej sprawie, linja ta oddana będzie do użytku publicznego.

PRASA SOWIECKA A GPU. Borba za Rossiju 30.VI ogłasza wzmiankę w sprawie kontaktu pomiędzy prasą sowiecką a GPU. Pismo twierdzi, że w szeregu dziedzin pisma sowieckie podlegają ścisłej kontroli ze strony GPU. Cenzura ta urzeczywistniona jest przez funkcjonariuszów GPU, którzy zajmują stanowiska administracyjne we wszystkich redakcjach sowieckich. Liczni publicyści i dziennikarze sowieccy, jak również korespondenci zagraniczni pism sowieckich łączą swe stanowiska dziennikarskie z pracą polityczną w GPU. Jako bezwzględnych agentów GPU pismo wymienia pisarza Babla, dziennikarzy Kolcowa, Ryklina i Pogodina oraz korespondentów zagranicznych prasy sowieckiej Himmelfarba i Bratina.

DEFRAUDACJA W SOWIECKIEJ MISJI HANDLOWEJ. Wozroźdenje 27.VI podaje, że prezes sowieckiej misji handlowej w Angorze Ibragimow zbiegł w niewiadomym kierunku po zdefraudowaniu 100 tysięcy lirów z kasy skarbowej.

ZJAZD DZIENNIKARZY I LITERATÓW ROSYJSKICH W BIAŁOGRODZIE. Wozroźdenje 27.VI donosi, iż w drugiej połowie września r. b. odbędzie się w Białogrodzie zjazd dziennikarzy i literatów rosyjskich na emigracji. Inicjatywa zwołania tego zjazdu należy do związku dziennikarzy rosyjskich w Jugosławji. W zjeździe wezmą udział delegaci wszystkich istniejących związków dziennikarzy i literatów emigracyjnych oraz znani pisarze rosyjscy, zaproszeni personalnie. Program obrad obejmuje kwestję utworzenia reprezentacji zawodowej, obrony praw zawodowych i prawa autorskiego oraz osiągnięcia ułatwień paszportowych, wizowych i innych dla literatów i dziennikarzy rosyjskich na emigracji.

SYTUACJA NA SOWIECKIM RYNKU PRACY. Trud 26.VI zamieszcza szereg wiadomości, które świadczą o pogorszeniu się sytuacji na sowieckim rynku pracy. Państwowe urzędy pośrednictwa pracy na Ukrainie zawiesiły wskutek braku funduszy wypłatę wszelkiego rodzaju zapomóg społecznych. W Czycie doszło wskutek zawieszenia wypłat do rozruchów, które spowodowały chwilowe zamknięcie czynności państwowego urzędu pośrednictwa pracy.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Izwiestja 29.VI Art. „W militarnej Polsce“. (Krytyka budżetu polskiego i położenia klasy pracującej w Polsce).

Izwiestja 1.VII. Postęp Ukrainy sowieckiej. — Z. S. R. R. a sowiecka Białoruś.

Prawda 1.VII. Ewolucja senatora Borah. — Nowe plany imperjalistów japońskich. Święto narodów Z. S. R. R.

Ekonomicz. Żizń 27.VI. „O sprawie potaniania surowców importowanych“. — Angielski i międzynarodowy rynek pieniężny. — 28.VI. Walka o nowy podział świata (art. wst. w związku z paktem Kellogga). 1.VII. Stabilizacja franka (koresp. z Paryża). — Nowy gabinet niemiecki (art. wst. Autor atakuje socjal-demokratów za sojusz z burżuazją i stwierdza zwycięstwo kapitału monopolistycznego. Nowy gabinet będzie całkowicie poddany woli Stressemanna. Autor nie spodziewa się żadnych zmian w związku ze zmianą gabinetu).

Borba za Rossiju 30.VI. Czy już nie czas (art. Fiodorowa o stosunku emigracji rosyjskiej do Z. S. R. R.). — Reforma administracyjna (art. Timaszewa o polityce regionalistycznej w Z. S. R. R.). — Akcja bolszewików na Wschodzie (art. informacyjny).

Wozroźdenje 27.VI. Nieudała naganka na białobandytów (art. Lewickiego o wychowaniu komunistycznym w Z. S. R. R.). — Zmiana mapy Rosji (art. Timaszewa o sowieckiej polityce regionalistycznej). — 26.VI. „Bez programu“ (o stosunku publicysty polskiego p. Radziejowskiego do kwestji narodow. w Polsce).

Słowo 30.VI. Stosunki rosyjsko - polskie (art. Bielocwietowa).

Dni 20.VI. Wyniki lewicowej polityki (o artykule p. Nowaczyńskiego w „Gazecie Warszawskiej“ i stosunkach pomiędzy polską a Z. S. R. R.).

